

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1212-212

10. desember 2018

Vedtak om grensejustering mellom Verran kommune og Indre Fosen kommune

Jeg viser brev av 3. juli 2018 fra Fylkesmannen i Trøndelag om grensejustering mellom Verran og Indre Fosen kommuner (Verrabotn).

Bakgrunn

Den 8. juni 2017 fattet Stortinget vedtak om at Steinkjer og Verran slås sammen til Steinkjer kommune fra 1. januar 2020. Rissa og Leksvik kommune ble fra 1. januar 2018 sammenslått til Indre Fosen kommune.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet var kjent med at det forelå en utredning i denne saken og ba derfor Fylkesmannen i Trøndelag i brev av 3. juli 2017 om å forberede saken om grensejustering av Verrabotn til endelig avgjørelse.

Saken gjelder Verrabotn, som ligger helt sør i Verran kommune. Innbyggere i Verrabotn søkte 28. januar 2015 om at Verrabotn grunnkrets (gnr. 58, 59 og 60) i Verran kommune skulle bli en del av daværende Rissa kommune. Det bor om lag 70 innbyggere i grunnkretsen.

Verran kommune utredet saken, og presenterte et justert forslag til grensejustering. Sammenlignet med det opprinnelige innbyggerinitiativet, innebar forslaget fra Verran kommune at to kai- og industriområder samt deler av nedslagsfeltet for Ormsetfoss kraftverk og en helårsbebodd privat eiendom, blir værende i Verran/nye Steinkjer.

23. mai 2016 ble det gjennomført folkeavstemning blant innbyggerne i Verrabotn og øvrige kretser i kommunen. Samlet stemte 58,4 prosent av alle innbyggerne i kommunen for en

grensejustering, og i Verrabotn stemte 80 prosent for grensejustering. Folkeavstemningen var basert på kommunens justerte forslag.

Uttalelser fra kommunene

Verran kommunestyre har behandlet saken i flere runder, senest 30. august 2018, da de enstemmig blant annet vedtok:

"[...]

5. *Fylkesmannens anbefaling ovenfor kommunaldepartementet tar på ingen måte inn over seg de mange ulike sidene ved denne saken. Kommunestyrets mål om et balansert vedtak for å unngå unødvendige konflikter, er ikke hensyntatt. Fylkesmannen setter til side et enstemmig kommunestyrevedtak fattet på bakgrunn av grundige og åpne demokratiske prosesser, uten at tungtveiende grunner er fremført. Dette er beklagelig.*
6. *Kommunestyret forventer derfor at kommunaldepartementet og statsråden opprettholder Verran kommunestyres vedtak om grensefastsetting av juni 2016, når endelig vedtak skal fattes.*
7. *Primært går Verran kommune for vedtak gjort i 2016.*
8. *Sekundært, hvis det mot formodning ikke vil være noe tilslutning fra staten, til Verran kommune terminere vedtak av juni 2016 om justering av grense. Dvs. at nåværende grense mellom Verran kommune og Indre Fosen opprettholdes.*

[...]"

Rissa og senere Indre Fosen kommune har vært positiv til grensejustering, og i høringsrunden med fylkesmannen har kommunen gitt tilbakemelding om at grensen bør trekkes i tråd med innbyggerinitiativet. Indre Fosen kommune ønsker å starte forhandlinger med Verran kommune om dette forslaget.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannens tilrådning er at det foretas en grensejustering mellom dagens Verran kommune og Indre Fosen kommune. Fylkesmannen har i samarbeid med Kartverket utarbeidet et forslag som er nært opp mot det opprinnelige innbyggerinitiativet. Sammenlignet med Verran kommunes justerte forslag, betyr det at industriområdet og et utmarksområde med fallrettigheter til Ormsetfoss kraftverk også overføres til Indre Fosen

Departementets vurdering

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) § 6 første punktum. Departementet konstaterer at det juridiske grunnlaget for utredningen til fylkesmannen er i tråd med reglene i inndelingsloven om saksforberedelser i kapittel III.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vurdert fylkesmannens utredning og avholdt møte med kommunene. Departementet mener fylkesmannen har levert en utredning som opplyser saken slik at den kan avgjøres.

Inndelingsloven § 6 inneholder ingen nærmere kriterier eller vilkår for departementets vurdering. § 1 angir lovens formål og gir overordnede rammer for departementets skjønn, jf. Ot. prp. nr. 41 (2000–2001) s. 55. Etter inndelingslova § 1 skal kommuneinndelingen skje *"innanfor ramma av det nasjonale felleskap"*, *"sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning"* og *"skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarande og næringslivet tilfredstillande tenester og forvaltning"*. Videre fremgår det at loven skal *"byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar"*. Dette innebærer at departementet må gjøre en konkret og helhetlig vurdering, der flere momenter vil være relevante. Departementet har et vidt rom for skjønn i vurderingen av om det skal gjennomføres en grenseendring eller ikke.

Departementet mener grensejusteringer først og fremst bør være et redskap for å tilpasse kommunegrenser til eksisterende samhandlingsmønstre og innbyggernes bruk av kommunale tjenester. For at en grensejustering skal bli vedtatt, bør den bidra til å redusere utfordringer for innbyggerne det gjelder, f. eks. gi kortere reisevei eller demokratisk påvirkning på tjenestetilbudet de benytter.

Departementet viser videre til inndelingslovens rundskriv, nr. H-10-/15 punkt 2.4.2 der det heter: *"Inndelingslova seier ikkje noko om kor stor vekt ein skal leggje på dei ulike momenta i ei grensejusteringssak. Den som står ansvarleg for utgreiinga, må avgjere kva som er "nødvendig" å greie ut i kvar einskild sak."* Forarbeidene til loven peker på at det i grensejusteringssaker kan være aktuelt å hente inn opplysninger om f.eks. demografiske utviklingstrekk, pendling, næringsstruktur, arealbruk, inntekts- og utgiftsstruktur og det kommunale tjenestetilbudet.

I denne saken har departementet vurdert nedenstående opplysninger og momenter.

Fylkesmannen viser til at det i utgangspunktet er enighet mellom Verran kommune og Indre Fosen kommune om at det bør gjennomføres en grensejustering, noe som er godt belyst i utredningen fra Verran kommune. Samtidig er det ikke enighet mellom kommunene om hvor den nye kommunegrensen bør gå.

Forslaget fra innbyggerne innebærer at hele Verrabotn grunnkrets (gnr. 58, 59 og 60) blir en del av Indre Fosen kommune. I utredningsprosessen utarbeidet Verran kommune et justert forslag til grensejustering, som innebærer at seks eiendommer i Verrabotn grunnkrets blir værende i Verran/nye Steinkjer kommune. En av eiendommene har fastboende innbyggere. Verran kommune har spesielt argumentert for at to industri- og kaiområder og fallrettighetene til Ormsetfoss kraftverk må forbli i Verran/nye Steinkjer kommune.

Verran kommune gjennomførte en rådgivende folkeavstemming 23. mai 2016, både blant innbyggere i Verrabotn og øvrige kretser i kommunen. Det var et klart flertall blant innbyggerne i Verrabotn for en grensejustering (80 prosent), og det var også et flertall blant innbyggerne i hele kommunen (58,4 prosent) for en grensejustering. Bakgrunnen for folkeavstemningen var kommunens justerte forslag.

Departementet har forståelse for ønsket fra Verran kommune om å få med seg næringsvirksomheten og alle fallrettighetene inn i nye Steinkjer kommune. Samtidig vil departementet peke på at kraftverket, og dermed det meste av kraftinntektene, forblir i Verran/nye Steinkjer uavhengig av hvilken grense som vedtas.

Departementet viser til henvendelser fra innbyggere og næringslivet som vil bli direkte berørt av forskjellen mellom fylkesmannens tilrådning og forslaget fra Verran kommune. En av de seks eiendommene er helårsbebodd, og eieren av gården har uttrykt bekymring både for drift av gården og sosialt for beboerne, dersom grensen trekkes i tråd med forslaget fra Verran kommune. PEAB Asfalt har uttalt at de ønsker at kaianlegg og ressurser blir i samme kommune. PEAB benytter seg av grusforekomster som ved begge forslagene vil bli en del av Indre Fosen, og skiper disse ut fra kaien som vil forbli i Verran/nye Steinkjer kommune, dersom man følger forslaget fra Verran kommune.

Det vil ha økonomiske konsekvenser for en kommune å miste innbyggere, næringsvirksomhet og potensielle kraftinntekter, men konsekvensene i denne saken er ikke så store at det har avgjørende betydning.

Departementet mener at det er mest hensiktsmessig at den nye kommunegrensen trekkes i tråd med fylkesmannens tilrådning, slik at hele Verrabotn grunnkrets blir en del av Indre Fosen kommune. Departementet har lagt avgjørende vekt på at alle innbyggerne i Verrabotn skal bli omfattet av grensejusteringen.

Vedtak

Med bakgrunn i utredningen fra fylkesmannen og med hjemmel i inndelingsloven § 6 første punktum, vedtar Kommunal- og moderniseringsdepartementet at kommunegrensen mellom Verran og Indre Fosen justeres i tråd med fylkesmannens tilrådning.

Den nye kommunegrensen trer i kraft fra 1. januar 2020.

Ny kommunegrense mellom Indre Fosen og Verran kommuner (Steinkjer kommune fra 1. januar 2020) tar utgangspunkt i eksisterende kommunegrense mellom Inderøy kommune og Verran kommune i Verrasundet (punkt 7 i vedtak fattet av fylkesmannen i Nord-Trøndelag 6. desember 2005). Grensen følger midtlinjen i sjøen i vest-sørvestlig retning til nytt punkt i Verrasundet. Grensen går derfra i nordvestlig retning til gårdsgrensa mellom gnr. 60 og gnr. 61 i Verran kommune. Grensen følger videre eksisterende eiendomsgrenser slik at hele gnr. 58, 59 og 60 overføres fra Verran kommune til Indre Fosen kommune. I tillegg overføres fylkeskommunal veggrunn innenfor grunnkretsen Verrabotn fra Verran kommune til Indre Fosen kommune. Dette tilsvarer grunnkretsen Verrabotn.

I tråd med anbefaling fra Kartverket mener departementet at eiendomsrettighetene i Valtjønnin og Orvatnet bør forsøkes avklart, slik at arealet kan legges til registrert eiendom, og kommunegrensen kan følge faktiske eiendomsgrenser. Dersom det viser seg vanskelig

kan 0/0-teigene splittes i to av en fiktiv linje, og kommunegrensen vil i så tilfelle følge den fiktive linjen i vannene. Uavhengig av valgt alternativ må dette føres av kommunen i matrikkelen i forkant av ikrafttredelsen.

Et vedtak om grenseendring er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c, jf. Ot. Prp. Nr. 41 (2000–2001) punkt 5.1. Vedtaket er derfor endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Konsekvenser av vedtak

Reglene om økonomisk oppgjør mellom kommunene er å finne i inndelingsloven kap. V, jf. Rundskriv H-10/15.

Dette vedtaket kunngjøres i Norsk Lovtidend på www.lovdato.no og sendes i kopi til Skattedirektoratet, Kartverket, Statistisk sentralbyrå, samt Justis- og beredskapsdepartementet og Kulturdepartementet for oppfølging og informasjon til berørte etater (f.eks. Politidirektoratet og bispedømmene).

Med hilsen

Monica Mæland

Kopi

Fylkesmannen i Trøndelag
Justis- og beredskapsdepartementet
Kartverket
Kulturdepartementet
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
Steinkjer kommune
Trøndelag fylkeskommune

Adresseliste

Indre Fosen kommune	Rådhusveien 13	7100	RISSA
Verran kommune	Liavegen 1	7790	MALM